

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om økonomisk bistand til dagspressens finansieringsinstitut.
(Fremsat 7/3 84).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arne Jensen (S):

Alle gode gange er tre, kan man passende sige om dette lovforslag. Jeg går ud fra, at vi denne gang pålægger os selv at få forslaget vedtaget i overensstemmelse med den afgivne beretning og de øvrige oplæg fra mediekommissionen, som alle tilsluttede sig med undtagelse af fremskridtspartiet

Kort om forhistorien, hvor jeg i det hele kan henvise til de tidligere førstebehandlinger, den 11. februar 1983 og den 2. november 1983, og til de ting, som vi fra socialdemokratiet tilkendegav dengang. Vores indstilling er uændret, og det var da også den linje, der var udgangspunkt for den beretning, som udvalget afgav den 1. juni 1983. Det foreliggende lovforslag, altså tredjeudgaven, er et langt stykke hen ad vejen en imødekommenelse af socialdemokratiets synspunkter, og det er vi selvfølgelig tilfredse med. Vi fremførte ved førstebehandlingen den 11. februar 1983, at folketinget helt naturligt måtte imødekomme mediekommissionen, som kort forud for fremsættelsen af lovforslaget havde afgivet sin beretning om de trykte medier.

Mediekommissionen fremførte 5 hovedpunkter som sikring af og for den trykte presse.

Det var som punkt 1: Bistand til opførelse, ombygning, udvidelse og modernisering af dagbladene.

Punkt 2: Planlægningsbistand til nye blade.

Punkt 3: Bistand til etablering af nye dagblade.

Punkt 4: Hjælp til økonomisk sanering af dagbladene.

Og som et 5. punkt: En distributionsstøtte, altså en hjælp til forsendelse af de landsdækkende blade, dvs. omkostningerne i forbindelse med de lange forsendelsesveje.

Et 6. punkt, momsfrigtagelsen, var også indeholdt. Men det punkt er vi jo enige om, så det er der ingen grund til at diskutere så meget.

Det lovforslag, vi behandler i dag, L 96, indeholder de fire første punkter, jeg nævnte, og det er i høj grad en imødekommenelse af socialdemokratiske synspunkter, så det udtrykker jeg naturligvis tilfredshed med. Men for at dette lovforslag kan opfylde vore forventninger – og i øvrigt også mediekommissionens forventninger – må vi opfordre til, at også spørgsmålet om distributionsstøtte bringes frem igen under udvalgsarbejdet og eventuelt igennem ændringsforslag.

Vi er parate til at holde vore ændringsforslag inden for den nu angivne beløbsramme i modsætning til det ændringsforslag, vi fremsatte i efteråret 1983, hvis vi under en eller anden form kan få distributionsstøtten bragt ind i lovforslaget igen. Vi er også parate til at lade denne distributionsstøtte være afhængig af en konsolideringsgrad for det enkelte dagblad, og midlerne hertil kan passende tages fra det punkt, jeg nævnte først, hvor der for mig at se er rigelige midler, nemlig bistand til opførelse, ombygning og udvidelse af dagbladene. Der kan man vist godt hente lidt penge.

Som afsluttende bemærkninger et par ord om betydningen af et varieret presseudbud. Der er ingen grund til at gentage de ting, vi fra socialdemokratiet tidligere har fremført, men jeg vil dog gerne endnu en gang præcisere betydningen af et varieret presseudbud og pressens betydning for meningsdannelsen, specielt i en tid, hvor vi oplever, at smarte konsulentfirmaer tager sig på at organisere meningsdannere grupperet om udvalgte områder af væsentlig samfundsinteresse. I den situation er der for mig at se ikke særlig lang

[Arne Jensen]

vej til egentlige meningskøb med alle de ubehagelige ting, der direkte og indirekte ville følge heraf, ikke bare for meningsdannelsen og bladverdenen, men for hele vores demokratiske system. Vi har i Danmark absolut ikke noget varieret presseudbud, og bl.a. med denne lovgivning, men også ved en imødekomme af ønskerne om en besked – sådan vil jeg tillade mig at kalde det – distributionsstøtte, tager vi faktisk et step i retning af at variere udbuddet på linje med, hvad vi kender fra Norge og Sverige.

En gennemlæsning af de forskellige partiers udtalelser fra tidligere førstebehandlinger af dette lovforslag giver os i socialdemokratiet forhåbninger om et positivt udvalgsarbejde, og det er vi som altid parate til.

Henning Andersen (KF):

Dette lovforslag har bl.a. det konkrete formål at forhøje statens årlige tilskud til dagspressens finansieringsinstitut med yderligere 10 mill. kr., fra de nuværende 4 mill. kr. til 14 mill. kr.

I forhold til regeringens forslag fra sidste samling er der her tale om en fordobling af det samlede beløb. Denne stigning i tilskudsrammen forekommer at være ganske pæn, når man tager de økonomiske omstændigheder i betragtning. På næsten alle andre områder har regeringen måttet reducere stignings-takten eller endog nulstille de offentlige udgifter. Økonomien må køres stramt, og det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt at forhøje tilskuddet helt op til de 23 mill. kr., som mediekommissionen anbefaler.

Lovforslaget indeholder endvidere en udvidelse af støttemulighederne. Som reglen er nu, kan der kun gives traditionel investeringsstøtte. Med lovforslaget åbnes der mulighed for tilskud til planlægning og etablering af nye dagblade samt finansiering af økonomiske saneringer af dagbladene. Det er en ganske klar forbedring, som sikrer en bedre udnyttelse af midlerne.

Med den foreslåede forhøjelse af tilskudsrammen og de udvidede støttemuligheder skulle der være banet vej for en længerevarende løsning, som vil være til gavn for alle parter. I det konservative folkeparti støtter vi lovforslaget, bl.a. ud fra det synspunkt, at en støtte til aviserne er en støtte til læserne. In-

direkte bidrager støtten jo til, at avispriserne i Danmark fortsat er rimelige.

Sander (V):

Selv om statsministerens lovforslag til dagbladsstøtten er en klar forbedring af de bestående vilkår, noterer vi i venstre i lighed med hos de konservative med tilfredshed, at man ikke fuldt har imødekommet mediekommissionens indstilling, der jo opererer med et samlet beløb på i alt 23 mill. kr.

Vi kan derimod give vores støtte til lovforslaget, som det foreligger i dag, med et par bemærkninger. Det er 14 mill. kr., som staten – i modsætning til, hvad der gælder mange andre støtteordninger – får direkte glæde af, da det bl.a. indebærer en del fri annoncering i dagbladene. Denne kompensation har været grundideen i tanken om dagspressens finansieringsinstitut lige siden starten i 1970.

I de forløbne 13 år har denne ordning ydet et samlet tilskud til dagspressen på knap 40 mill. kr. Det er kun 10 pct. af den samlede investering rundt om i Danmarks bladhu-se, men det har været en nyttig indsprøjtning sammen med løbende garantiordninger, således at en højst tiltrængt modernisering af dagbladene har kunnet finde sted i en yderst vanskelig periode.

Trods nødvendigheden af den nye tekniks indtog og dermed store investeringer i kriseårene er Danmark sluppet for den voldsomme bladdød, der ellers prægede årene forud. I dagens tekst foreslår statsministeren også, at vi skal være økonomisk åbne over for både planlægning og etablering af nye dagblade. Det er i princippet også særdeles udmærket, men når jeg er blevet gjort bekendt med, at disse i alt 4 mill. kr. kan gå til publikationer, der går langt ud over, hvad vi i daglig tale betegner som dagblade, bliver jeg lidt nervøs.

Den udvidelse af avisbegrebet, der skitseres i lovforslaget, er kunstig og vil kunne videreudvikles til noget, som vi i hvert fald ikke kan acceptere inden for venstre, nemlig støtte til alle mulige andre former for publikationer end dagblade. Dette lovforslag handler om dagblade og ikke om mere eller mindre tilfældige tryksager. Kunne statsministeren ikke forestille sig, at dette begreb blev strammet op, således at vi er sikre på, at dette lovforslags reelle formål bliver opfyldt?

[Sander]

Bortset fra dette punkt både håber og tror vi inden for venstre, at lovforslaget sammen med fortsat momsfrigørelse og lave portotakster vil kunne sikre de sidste halve snes års positive udvikling inden for dansk dagspresse. Vi tilsiger i hvert fald lovforslaget et hurtigt og positivt udvalgsarbejde.

Inger Harms (SF):

Da vores ordfører på området er blevet syg, skal jeg henvise til de bemærkninger, partiets ordfører kom med under behandlingen af lovforslag nr. L 43, sp. 1301 i folketingets forhandlinger 1982-83, den 2. november 1983.

Vi kan udtale vores tilfredshed med lovforslaget, hvori ministeren har imødekommet de ændringsforslag, som blev fremsat af socialdemokratiet og tiltrådt af SF. Det kan vi kun være tilfredse med, men da der samtidig er andre ting, vi er mindre tilfredse med, f.eks. distributionsstøtten eller rettere sagt mangelen på samme, vil vi se nærmere på lovforslaget i udvalget.

Niels Helveg Petersen (RV):

Der er vigtige nydannelser i dette lovforslag. For det første derved, at der for fremtiden fra finansieringsinstituttet kan ydes støtte til planlægning og til etablering af nye dagblade. Jeg regner ikke med, at vi kommer til at se et hav af nye dagblade på den konto, men jeg finder det principielt sympatisk og rigtigt, at der kan ydes en sådan støtte, hvis der er et behov for det og det kan dokumenteres. Jeg mener, det er en rigtig vej at gå, således at støtte til pressen ikke kun skal være støtte til de blade, der eksisterer i forvejen, men at der åbnes for nye blade. Det er også nyt, at der som nødhjælp kan gives egentlige kontante tilskud. Der er et par af de betydningsfulde, meningsdannende blade, de små blade, som kan få behov for bistand for at overleve kriser, det ved vi, og den mulighed er der nu åbnet for i lovforslaget. Det er vi også tilfredse med.

Et stridspunkt har været, om man skulle give en distributionsstøtte. Vi har egentlig nærmet os dette med positivt fortegn, efter at mediekommissionen havde foreslået det, men jeg må sige, at efter granskning af sagen er vi nået til den konklusion, som også er statsministerens, at det ikke er muligt at udforme en

sådan ordning på en måde, der er tilfredsstillende. Samtlige de modeller, jeg har haft at kigge på, har alle som én ført til, at de blade, der har de største oplag, ville få den største støtte, og at distributionsstøtten altså ikke ville komme til at tjene det, der skulle være dens hovedformål, nemlig at yde bistand til de små meningsdannende blade med et meget tyndt, spredt abonnement. Hovedparten af pengene ville tilfalde de store landsdækkende aviser, og det ville ikke være tilfredsstillende at udforme en distributionsstøtte, der fik det resultat.

Derfor forstår vi meget vel, at der ikke er optaget forslag om distributionsstøtte i lovforslaget, og jeg finder i det hele, at lovforslaget har en god udformning. Det radikale venstre vil deltage i udvalgsarbejdet med stor glæde, og vi ser frem til, at dette lovforslag kan gennemføres og dermed afslutte den diskussion om dagspressens økonomiske vilkår, der har stået på igennem det sidste halve år.

Dohrmann (FP):

Det er efterhånden ved at være en hel mani, at man skal give støtte både til det ene og det andet, og nu er vi altså kommet så langt ud, at den konservative statsminister også mener, at de, der går hen og køber en avis – og det er da godt, at der er nogen, der gør det – også skal have støtte. Man mener altså ikke, at folk har råd til at betale de faktiske omkostninger.

Det er et rigtig dårligt lovforslag. Selvfølgelig er det dejligt at have mange aviser, og selvfølgelig håber vi alle sammen, at der fortsat vil være så mange aviser, som tilfældet er i dag, så folk har nogle valgmuligheder, men hvorfor i alverden kan sådan noget ikke eksistere, uden at man skal komme med naboens penge? For det er jo reelt det, der er tale om her. Via skattebilletten vil man tvinge folk til at betale naboens aviser eller en del af dem i hvert fald.

I forvejen er aviserne fritaget for moms. Man annoncerer, indrykker store offentlige annoncer for at støtte aviserne. Vi har nogle lave portotakster, og sådan giver man på en lang række områder en camoufleret støtte. Det er da helt sikkert, at der, i og med at man begynder sådan at give større tilskud, også helt automatisk vil komme et tidspunkt, hvor der begynder at spille politiske hensyn